

Amerika Esperantisto

JULY, 1917

AMERIKA ESPERANTISTO

Official Organ
of
THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the International Auxiliary Language, Esperanto.

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Rondo, meets Friday eve., Rm. 305 Lick Bldg., 35 Montgomery St., F-ino M. D. Van Sloun, Sec'y. 946 Central Ave.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo,—Classes Monday and Tuesday evenings at 8.00.—Meetings Wednesday evenings. Address H. S. Lane, Sec'y, 1323 Oxford St.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta-Rondo; L. D. Stockton, Sec. & Treas., 436 15th St.

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 402 Pierce Bldg., Copley Sq. Meets Tues., 8 P. M. R. Goodland, Sec.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society. Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

BUTTE, MONT.

Argentarka Esp. Rondo, kunvenas vendrede, 8.00 P. M. C. L. Williams, Sek., 311 E. Mercury St.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park. Fr. Uovarik, 2502 S. Kedzie Ave., Sek. La Esp. Oficejo, 1669 Blue Island Ave. F-ino R. Votlučka, 1539 W. Jackson Blv., Sek. Kunvenis 2an kaj 4an sab. ciumonate.

ROCKFORD, ILLS.

Skandinava Esperanto-Instituto, 417 7th St. Joseph Johnson, Sec'y, 2315 Parmelee St.

CINCINNATI, OHIO.

Cincinnati Esperanto Soc., 629 Vine Street. Miss Florence Becker, Sec., 332 Third Ave., Dayton, Ky.

DELPHOS, OHIO.

Delphos Esperanto Klubo, Carnegie Library; Meets every Tuesday. 7.30 P. M., A. J. Laudick, Sec'y.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo; S. Kozminski, Sek., 3913 Sackett Ave.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Trelawny Bldg. Mrs. Wm. C. Tapley, Sec'y, 13 East Promenade.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 507 Breitmeyer Bldg., open daily. Library at disposal of everybody, daily, 7 A.M.-9 P.M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P. M.

La Pola Esp. Unuiĝo, ĉiusemajne, Magnus Butzel Library, Harper & E. Grand Blvd. La Septentrio, Tues., 8.00 P. M., 578 Alexandrine Ave., W.

HOUSTON, TEXAS.

Houston Esperanto Rondo, ĉiun mardon, 8.00 P. M., ĉe Y. M. C. A. S-ro A. F. Sundermeyer, Sek.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists, S-ino B. H. Kerner, Sek., 632 Summit Ave., 3rd Tuesdays, 8 P.M.

NEW YORK, N. Y.

Greater New York Esperanto Society. Miss L. F. Stoepller, Sec., 105 W. 94th St.

NEW YORK (Manhattan) N. Y.

The New York Group, Wash. Irving H. S. Jos. Silbernik, Sec., 235 E. 18th St.

Germana Esperanto-Societo, 1966 Broadway, Rm. 27. Open every Wed. for information, 7-8 P. M.; Meetings and Classes, 8-9.30 P.M.

PHILADELPHIA, PA.

Phila Esp. Soc. J. F. Knowlan, Sec., 45 No. 13th St. Meets 4th Fri., Windsor Cafe, 1217 Filbert St.

Rondeto de Litovo-Polaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art Wm. Smith, Sec., 7315 Greenwood St. Fridays, 8 P.M., Teachers' Rm., Carnegie Inst.

TILDEN, NEBR.

Esperanto-Fako de la Nebraska Stata Kristiana Celada Unuiĝo.

Estro, Pastro Chas. P. Lang, Plainview, Neb.

HOBOKEN, N. J.

"I.O.O.F. Esperanto Club No. 1 of Greater N.Y." meets every Tuesday at 8.30 P.M. in 61 First St., 3rd Floor West. All welcome. Pres., Mrs. M. O. Haugland; Sec'y, Wm. Preusse; Instructor, A. Mendelson. Address all communications to the secretary at above address.

Abridged Catalog

Following is an abridged list of the books we have for sale. These books are on hand when this list is issued, and by always ordering from the latest list you will be fairly sure that your order can be filled as sent.

All books Paper Covered unless otherwise specified.

PRICES INCLUDE POSTAGE

The following books, etc., are carried in stock in quantities and may usually be had without delay.

TEXT-BOOKS AND DICTIONARIES

Complete Grammar of Esperanto (Kellerman)	Cloth	\$1.25
Practical Grammar of the International Language (Kellerman Reed)		.50
Esperanto Teacher (Fryer)		.20
Esperanto at a Glance (Privat)		.15
Primer of Esperanto (O'Connor)		.10
Introduction to Esperanto (Baker)		.05
English-Esperanto Pocket Dictionary (Harris)		.25
Esperanto-English Dictionary (Motteau)		.60
Esperanto-English Dictionary (Millidge)		1.50
Edinburgh English-Esperanto and Esperanto-English Dictionary		.50
Handy Pocket Vocabulary (O'Connor)		.10
Fundamento de Esperanto, Cloth		.75
First Reader (Lawrence)		.25
Kurso Tutmonda		.20
Tra la Jaro (all in Esperanto) (Waddy), Cloth		.50
Plena Vortaro (Esperanto-Esperanta-Franca) (Boirac), 2 Vols. and Supplement		2.50
Klasika Libro (Esperanto-English Vest Pocket Dictionary)		.25
Du Mil Novaj Vortoj		.50

LITERATURE

Cindrulino (Dumas)	Stanyan	.15
Du Rakontoj		.25
Karlo (Privat)		.15
Kial Mi Scias ke la Mortintoj Revenas (Stead)	Goodhue—new	.45
Kolomba Premio (Dumas)	Papot	.10
Mallonga Biografio de Henry Fawcett (Holt)	Weems	.25
La Mopso de Lia Onklo		.10
The New Testament in Esperanto Cloth, gilt edges		.45
Patroj kaj Filoj (Turgenev)	Kabe	.65
Pola Antologio, Kabe		.50
Princo Serebrjanij (Tolstoi)		.75
Princo Vanc' (Bates)	Harris	.35
Cloth, gold-stamped		.75
Rakonto kaj Aventuro (Hall & Barroll)		.10
Robinsono Kruso (Defoe)	Mason, Boards	.50
Sep Ridoj (Wendell)		.25
Sub la Meznokta Suno (Wendell)		.25
Tradukoj Tri (Helliwell)	Helliwell	.20
La Virineto de la Maro (Andersen)	Zamenhof	.35
Dua Kreanto (Sanjurjo)		.05
Elektitaj Fabloj (La Fontaine)	Vaillant	.15
Eneido (Virgil)	Vallienne	.80

Patrino Anserino (Stoner)	.15
Tra l' Silento (Privat)	.40
Verdaj Fajreroj (Frenkel)	.20
Versajetoj (Bishop)—new	.25

COMEDY AND DRAMA

Frenezo (Pujula)	.38
Ginevra (Privat)	.25
Ĝis la Revido	.05
Kiel Plaĉas al Vi (Shakespeare) Kellerman	.25
Mistero de Doloro (Gaul) Pujula	.50
Misteroj de Amo (Kolavrat)	.30
La Rompantoj (Pujula)	.25

MISCELLANEOUS

Aĉo—card game	.50
Gvidlibro tra San Francisko	.05
Historio kaj Teorio de Ido	.35
Kondukanto al la Stacia Pilkludo (Spaulding) Erik	.10
Matematika Terminaro	.25
Mia Nuna Sintenado pri Apendicito (Morris) Besemer	.10
Vidindajoj de Bostono	.15
Komerca Sekretario	.15

PROPAGANDA

Amerika Esperantisto, in lots of 5 or more, per copy	.05
Esperanto Keys, each	.02
20 for	.25
100 for	1.00
Peace Stamps, 24 for	.15
144 for	.60
288 for	1.00
"E" Button or Brooch Pin, Green Enamel Star with Gold Plated Back—letter "E" in Gold	.35
E. A. N. A. Button	.05

The following are in stock when this list is printed, but supplies are very uncertain and in many cases when the present stock is sold we shall be unable to obtain more. It would be well, therefore, in ordering any of these, to specify second choice.

LITERATURE

Abatejo de Westminster	.10
Aladin aŭ La Mirinda Lampo	.20
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj	.15
Aline	.50
La Bruna Lilio	.06
Brazilio	.40

Bukedo	.50
La Devo	.10
Deziro de la Diakono	.10
En Malliberejo	.10
En Rusujo per Esperanto	.20
Eĉ en Doloro ni estu Ĝojaj	.25
Ehoj el Manila	.50
Diversajoj	.40
Eliro	.60
La Faraono, 3 Vols., each	.70
Historio de Esperanta Movado en Saratov	.10
La Kamena Angulo	.25
Kondukanto kaj Antologio	.50
Laŭroj	.50
Levidoj	.50
Inter Blinduloj	.25
Mirinda Amo	.75
Mondalogio	.20
Nova Sento	.60
La Predikanto	.25
Rikke-Tikke-Tak	.50
Rip Van Vinkl	.25
Tatterley, Cloth	.55
La Reĝo Judea	.50
Kie Estas la Eklezio de Kristo? Cloth	.50
Rakontoj pri Feinoj	.25

COMEDY AND DRAMA

La Amkonkurantoj	.10
Advokato Patelin	.20
Angla Lingvo sen Profesoro	.30
Aspazio	.60
Bardell kontraŭ Pickwick	.10
Georgo Dandin	.35
Halka	.30
Ifigenio en Taŭrido	.55
Jolanto	.45
Kaatje	.75
La Rabistoj	.55
Mazepa	.50
La Revizoro	.40
La Ventego, Cloth	.50

MISCELLANEOUS

Medallion Pin, Portrait of Dr. Zamenhof,—only a few of these on hand and no more obtainable	.25
---	-----

DEZIRAS KORESPONDI

One insertion: 10 cents; four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address.

Unufoja anonco: 20 sd.; kvarfoje: 50 sd. Anonco konsistas nur el nomo kaj plena adreso.

S-ro Jakov Vodanović, G. P. O., Auckland, New Zealand. (Il. PK).

Vocational Guidance

From a Study of the Hand

Everyone can make a success in life if they find their right work.

A life CHART will give you full information. Write for particulars. Children our specialty.

PEARL J. PARKER
Pre-vocational Expert

706 & 708 REF. CH. BLDG.

15th and Race Streets, Philadelphia, Pa.

STRANGA IDILIO

ARLO BATES and HERBERT HARRIS

25c.

On sale by British Esperanto Association, London and Herbert Harris, Hyde Park Hotel, Chicago.

Amerika Esperantisto

American Esperantist

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Published Monthly by

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY (Inc.)

WEST NEWTON, MASS.

ONE DOLLAR A YEAR Eksterlande \$1.25 (Sm. 2.50) SINGLE COPY TEN CENTS

Mallongaj verkoj, tradukoj kaj novajoj ĉiam prefere akceptitaj. Oni ne resendas neakceptitajn manuskriptojn, se la sendinto ne kune sendis la resendpagon. La Redakcio konservas por si la rajton korekti manuskriptojn laŭbezone.

Oni donos la preferon al manuskriptoj skribitaj skribmaſine.

VOL. 20

JULY, 1917

NO. 6

TENTH ANNUAL MEETING of the ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

Philadelphia, Pa., July 26-29, 1917

REPORT OF BUSINESS SESSIONS

Thursday, July 26th

The Tenth Annual Congress of the Esperanto Association of North America was called to order at 10.30 A.M. by the Vice President, Dr. B. K. Simonek of Chicago, temporary chairman, the President, Dr. Yemans, being prevented, by illness, from attending. Mr. Henry W. Hetzel was elected Chairman and the meeting immediately proceeded to business, the first of which was the introduction by the Chairman of Mr. E. J. Cattell, the City Statistician of Philadelphia, who had been sent by His Honor the Mayor to welcome the Congress to Philadelphia—which he did in a manner which gave the members the impression that they really were welcome. He told us all about Philadelphia, from the number of babies

born every minute to the number of stones and pounds of mortar in the City Hall and the number of persons arrested annually for over-speeding their Fords—and yet they say Philadelphia is slow!

Chairman Hetzel responded on behalf of the Congress in his usual smooth and pleasing manner, after which the report of the Secretary-Treasurer was read and digested, being then filed for future reference.

Also the report of the Canadian Division followed the same route, as did the report of the Committee on Examinations, but the latter was marred by the fact that the Chairman, Mr. Herbert Harris, found it necessary to send it with the information that it would be impossible for him to serve in that capacity for another year. Mr. Harris has devoted a great deal of time and energy to this work, and carried it on to the great satisfaction of all concerned—with the exception of those who failed to pass the examinations,—and it was with sincere regret that the Congress took cognizance of the fact of his inability to serve further.

S-ro J. M. DeVilla, of Havana, Cuba, read a letter from the Cuban Esperanto Association offering to co-operate with the Esperanto Association of North America in any way

possible for the realization of our common aims, to which the Secretary was instructed to reply, sending the reply by S-ro DeVilla. Further communications received were: Salutojn from Countess Natalie von Schenck of Mexico; letter from the Green Acre Fellowship of Eliot, Me., inviting the Congress for the next year to meet there; a letter from S-ro Ernest Archdeacon, which is printed in full elsewhere in this number of Amerika Esperantisto, and which merits the full attention and action of this Association; greetings from the Lithuanian Esperantists of Newark, N. J.; telegrams of greeting from Dr. Tobias Sigel, of Detroit, Mich.; Judge Wm. R. Daingerfield of Oakland, Calif.; the Kalifornia Esperantista Rondaro; letter from the last named, recommending the drawing up and presenting to the Government of a petition dwelling upon the urgent need of having the International Language taught to the Officers and Men of the Army and Navy before sending them to the battlefields of Europe, and suggesting that Esperanto be adopted by the Allies as a medium of International Communication; greetings from Mrs. W. S. Stoner and daughter; letter from Pres. Yemans indorsing the letter of Mr. Archdeacon; letter from Judge Daingerfield on the same subject; card from Mrs. Belle H. Gochenouer of Los Angeles, Calif., containing greetings and the hope that the next Congress be held in Cincinnati, Ohio; letter of greeting from Jonas K. Milianskas of Detroit, Mich., letter of greetings and regret at inability to attend the Congress from Mr. Ward Nichols of Philadelphia; greetings from Dr. J. W. Torbett of Marlin, Texas; letter of greeting from Dr. Lehman Wendell of Minneapolis; letter from Mr. Geo. Winthrop Lee, Pres. of Boston Society, expressing the hope of Boston and New England for the holding of the International Congress in 1920 in the City of Baked Beans and the Sacred Codfish.

Mr. Morton of New York spoke most eloquently and fervently upon the merits of Green Acre as a place for holding a Congress of Esperantists, and the word pictures of the beauties and comforts to be had in that most desirable place came near

causing a stampede to immediately adjourn this Congress to meet there, said tendency being aided and abetted by the Philadelphia thermometers, which were showing a tendency to see if they could jump over the City Hall. In the midst of this fervid peroration the president took advantage of the preoccupation of the speaker and the entranced multitude to set his watch ahead half an hour and announced that the time had arrived for adjournment, which was acted upon before anyone, even the speaker, awoke to the trick which had deprived them of another half hour's eloquence.

Friday, July 27th

The second business session was called to order by President Hetzel, at 9.00 A.M., or as soon thereafter as the janitor could be prevailed upon to surrender the key to the hall, and after the reading by the secretary of a letter of greeting and co-operation from "Keleivis," a Lithuanian newspaper of South Boston, Mass., which was represented in person at the Congress by its Philadelphia correspondent, Mr. Stankunas, the Congress again settled down to business, having recovered mostly from the effects of Mr. Morton's oratory and the "Barcēgo," followed by two Esperanto plays, of the previous evening, to say nothing of the trips to the points of interest around the city of the afternoon, of which a full account appears elsewhere in this number.

The proposition to amend the constitution and make the annual dues \$2.00 to include subscription to the official organ, instead of 50 cents without subscription as at present, aroused some lively tho good-natured debate, and various amendments offered nearly resulted in a parliamentary tangle that even the proverbial Philadelphia Lawyer would have had trouble in untangling. This was finally conquered, however, by some bright member discovering that the meeting had been traveling in a circle and that the last proposition, which everyone seemed to favor, left us at exactly where we started, so it was finally voted to leave the "active" dues at 50 cents as before, but to make a campaign for "Special" and "Sustaining" members, paying \$2.50 and \$10.00 a

year respectively, each to receive the magazine free for the year. It is hoped that everyone who feels that they can do so without feeling it a burden will take one of these classes of membership, which will in a simple and painless manner relieve the Central Office of much worry as to where the funds to pay clerk hire, rent, etc., are coming from, and obviate the necessity for making much if any call upon the Guarantee Fund, of which more anon.

There was presented to the Congress by one of our most active but modest members, who does not like to see his name in print, a copy of a letter sent by the Esperantists of London to the Ministry of Education of the Russian Government recommending the use of Esperanto in the plans to be framed in that country for the education of the Russian nation, and, on motion duly made and seconded a committee consisting of Dr. D. O. S. Lowell, Messrs. Henry W. Fisher and Rufus W. Powell, was appointed to transmit to the proper authorities in Russia a copy of said letter with the endorsement of this Congress and such other amplifications as may be in the judgment of the committee advisable. Again the president hurried us into an adjournment in order to attend the concert at Wanamaker's store, where the great organ was to play "La Espero."

Saturday, July 28th

The meeting for this morning was called to meet in the Commercial museum, corner 34th and Spruce Sts., and some ambitious individuals who determined to walk from the hotel arrived before adjournment, but the few who started the night before by rapid transit did things in this the last session. The report of the Secretary-Treasurer having proved conclusively that the funds provided for the past year were not enough to run the Central Office efficiently, a paper was passed among the members, to which even the out-of-breath-but-still-in-the-ring late comers subscribed, raising the sum of \$125 toward the Central Office expenses, and a new Guarantee Fund was instituted under the following conditions, thanks to the lucid expo-

sition of the subject expounded by Mr. Hailman. The text of the pledge follows:

I hereby subscribe an amount not exceeding that set opposite my name to the Guarantee Fund of the Esperanto Association of North America for the purpose of covering expenses which regular receipts or donations do not meet, for each of the two years from Oct. 1, 1917 to Sept. 30, 1918, and from Oct. 1, 1918 to Sept. 30, 1919, on the following conditions:

1. The total subscriptions shall aggregate at least \$1,000 or all subscriptions shall be void.

2. Calls shall be made for payments only by the Executive Committee of the E. A. N. A., and not over 25 per cent of subscriptions shall be called at any one time.

3. All assessments made shall be on a pro rata basis.

4. All assessments for the year ending Sept. 30, 1918 shall be called prior to Dec. 31, 1918 and

All assessments for the year ending Sept. 30, 1919 shall be called prior to Dec. 31, 1919, failing which all subscriptions shall be void.

This brought from members present subscriptions amounting to \$400 and voluntary ones already received since have brought it up to \$500,—about as much as has been received on the previous one after a full year's solicitation. Each member is asked to send in to the Central Office at once his subscription toward this fund. **Do not send any money with your subscription.** It will be called for if needed, but not for some months and possibly not at all, but the possession of these subscriptions enables the Central Office to go ahead and do things without wondering whether there will be any means to pay the expenses. And remember—the larger the total amount subscribed, the smaller will be the percentage called for if it is found necessary to make a call.

It was voted to request the Philadelphia Society to arrange for the displaying of an Esperanto Flag at the Betsey Ross house, where thousands of visitors come every year.

It was voted to endorse the proposition of Mr. Lee in regard to holding the 1920 International Congress in Boston, and that the letter from Mr.

Archdeacon be referred to the Executive Committee for action.

And finally it was voted unanimously to extend the hearty thanks of the Congress members to the Philadelphians for their hospitality as shown in the many features of entertainment, excursions to the interesting points in which Philadelphia and its environs abound.

Then the meeting adjourned—this time without the assistance of the President.

Following is the letter of Mr. Ernest Archdeacon referred to in the report of its meeting:

Oakland, California,
Julio 16an, 1917.

Al la Estimata Sinjoro Prezidanto de la Deka Kongreso de E. A. N. A., Philadelphia, Pennsylvania.

Mi jus ricevis el Francujo leteron de mi respektiginda amiko, Generalo Sebert, entenanta sugestion tiel oportuna ke mi ne volas prokrasti unu minuton, por fari min, en Usono, la advokato de lia atentindega ideo, kion mi ekspozicjos pli detale ĉi sube. Sed, antaue, mi volas rememorigi vin, ke Generalo Sebert, Prezidanto de la Konstanta Komitato de la Kongresoj, estas unu el la plej eminentaj kaj universalaj scienculoj en Francujo; li estas membro de la Franca Scienca Akademio de post 1896; direktoro de multaj gravegaj Industriaj firmoj; li tamen trovis inter siaj premegantaj okupadoj tempon por fari (per libroj, organizoj, monoferoj, k.t.p.) la plej gravan kaj efikan propagandon tra la Mondon por Esperanto, kiu ŝuldas al li grandan parton de sia sukceso. Do, iu ajn propono veninte de li estas ege atentinda.

Car mi opinias ke la tezo de la ĉi suba pledado povas esti transdonita de vi al la Usonanaj regantoj, eble estos bone ŝirmi tiun pledadon sub la aŭtoritato de diversaj gravegaj ĉiunaciaj skribistoj. Jen la eltirajoj el ili:

De la fama Franca aŭtoro Montesquieu mi eltiras tiun geman frazon skribita en 1728:

“La komuniĝo inter la popoloj estas tiel granda, ke ili nepre bezonas iun komunan lingvon.”

De la fama Germana filozofo Nietzsche, eltiro de **Humana, tro Humana** (skribita en 1876):

“Lerni multajn lingvojn plenigas la memoron per vortoj anstataŭ ol faktaj kiam tiu ĉi memoro povas, ĉe ĉiu homo, ricevi nur limitigan kvanton da enhavo . . . Sajnas ke la studado de multaj lingvoj estas neevitebla malbonajo, sed ankaŭ, fine atinganta la ekceson, ĝi devigas la homaron trovi rimedon; kaj, post estonteco, eble malproksima, ĉiuj alprenos novan komunan lingvon, kiu estos uzata, unue, por la komercaj, poste por la intelektaj rilatoj: tio estas tiel certa kiel la estonta alveno de l' aerveturado. Alie, je kio taŭgas ke la lingvoscienco estu studadinta, dum jarcento, la lingvajn leĝojn, kaj eljuĝinta por ĉiu ajn lingvo, kio estas necesa, utila, aŭ trafa.”

Jen, nun, eltiro el letero de la mondkonata Rusa aŭtoro Tolstoi, pri Esperanto (skribita en 1890):

“Gia facileco estas tiel granda, ke, ricevanta antaŭ ses jaroj, gramatikon, vortaron, kaj ekzercaron Esperantan, mi sukcesis, post du mallongaj horoj, se ne paroli, almenaŭ flue legi la lingvon. La penoj kiujn faros iu ajn Eŭropa homo, dedicante iom da tempo al la studado de Esperanto, estas tiel malgrandaj kaj la rezultoj de ĝi eltireblaj estas tiel grandegaj, ke oni ne povas rifuzi fari tiun provon.”

Fine, jen eltiro de la fama franca verkisto Octave Mirbeau (skribita en Franca Revuo en 1904):

“La progresoj, la translokigoj pli kaj pli facilaj inter la diversaj landoj, ciò tio estas vana, kaj la civilizacio ne estos farinta grandan pašon tiel longe kiel la popoloj estos devigataj uzadi malsamajn kaj malamikajn lingvojn per kiuj ili ne interkompreniĝas, ne interpenetriĝas, restante unu kontraŭ la alian tiel fremdaj inter si kiel la ĉevalo kaj la hundo kontraŭ la homo, tiel longe ke oni ne alprenos unu unikan lingvon, uzebla sur la tuttero.”

La Usonanoj diras, tute sincere kaj prave, ke, enirante en tiun ĉi militegon, ili intencas kiel eble plej helpi la mondian generalan progreson. Kelkafoje, iuj riproĉis al ili ke ili ŝajnas koncentrigi sian tutan energion al sia nura industria prosperigo; hodiaŭ, ili alportas blindigan kontraŭdiron kontraŭ tiu legendo: ili eniras en tiu ĉi mondian militon (kie ili estas farontaj supermezurajn ĉiuspecajn oferegojn) sen iu ajn videbla profito por si mem.

Ili jam elmontris, en tiu nova potencega iniciativo la saman praktikan spiriton kaj la saman efikegecon kiun ili montris en la organizado de siaj mirindegaj industrioj.

Ili jam alportis senmezurajn helpojn al Anglujo, Francujo, Rusujo, k.t.p. ne nur mone, sed per la sendado de kleregaj inĝenieroj kaj sperteguloj, por helpi tiujn naciojn en diversaj fakoj plej speciale bezonaj. Ili jam sendis al la franca fronto (ni ne presas li ciferojn, pro facile komprenebla kaŭzo.—Red.) militistojn, kaj ili intencas sendi eble milionojn, estontece.

Malfeliĉe, tre malmultaj estas la francoj parolantaj la anglan lingvon, kaj ankaŭ la Usonanoj parolantaj la francan. Mi diras la samon pri Rusujo: La Usonanoj tie senditaj, kiam ilia nombro pli kreskiĝos, trovos grandajn malfacilajojn por interkompreniĝi kun Rusanoj. Mi povus ankaŭ diri la samon por Serboj, Rumanoj, Grekoj, k.t.p.

Kial do la Usonanoj ne ekkaptas tiun oportunaĵon por pruvi sian praktikegan spiriton, alprenante tiun mirindan ilon de internacia interkompreniĝo, kiu estas la Esperanta lingvo. Estas jam, en Francujo, gravega centraĵo de 260 Esperantaj Societoj, kaj eble 50,000 sendependaj Esperantistoj, kiuj potencege helpus tian iniciativen. En Rusujo, pro multaj motivoj, la Esperantistoj ne estas tiel zorge registritaj kiel en Francujo: ili havas nur 105 Societojn oficiale deklaritajn, sed per tre grava dokumentaro, mi opinias ke ili estas treege pli multenombraj ol en Francujo. La fakto kiu plej malhelpis tiun registradon de la Rusaj Esperantistoj estis la jena:—Sennombraj socialistoj kaj kontraŭuloj al la cara registro estis Esperantaj adepto, kaj tiu ĉi registraro ilin senkomparege persekutadis tiamaniere, ke la proklamo de Esperanta fido estis por ili gravega endangerigo. Estas tute evidente ke tiu dangero “nun” tute malaperis, kaj, kontraŭe, ke la Rusaj Esperantistoj havas ĉiujn eblajn motivojn por diskonigi sian ekzistadon.

En Usono, vi havas ĉirkaŭ 120 Societojn, regule registritajn, kaj multegajn sendependajn Esperantistojn. Mi citas tiujn statistikojn por montri kiel gravaj centraĵoj jam ekzistas por

la dislernado de Esperanto inter la kunkabalantaj nacioj. Al tio mi devas aldoni, ripetege, tiun neneigeblan (kvankam tute nekonitan fakton) ke oni povas, post kelkaj horoj de studado, legi facile Esperanton, kaj post du semajnoj, ĝin paroli tute sufice por esti senerare komprenitita.

Ciuj diversnaciaj ŝipestroj uzas, kun plej granda profito, tiun tre manplenan kaj primitivan sistemon de surmara interparolado kiun oni nomas la “Internacia Kodo de la Signaloj”; estas tute nekredinda afero, ke ĉiuj regantoj de la popoloj, tra la tuta mondo, ne tuj komprenis la senmezurajn servojn kiujn farus al ĉiuj la universala alprenado de praktikega kaj mirinde simpla ilo de senpera interparolado.

La praktikemeco de Esperanto ne estas pruvata, sed estas tute venke pruvita en naŭ internaciaj Kongresoj, kiuj kunigis, kun granda sukceso, en naŭ malsamaj urboj en la Mondo, multajn milojn da diversnaciaj Esperantistoj. Do mi ripetas, finante, ke estas tute taŭga oportunajo por la progresemaj U. S. altrudi al la Mondo tiun altvaloran ilon kiu estas Esperanto. Do, ili devus dekretri la devigan instruadon de Esperanto en Usono, kaj uzi, samtempe, la grandegan moralan aŭtoritaton kiun ili havas ĉe siaj kunkabalantoj por postuli ke ili dekretu en siaj respektivaj lernejoj, armeoj, k.t.p. la saman devigecon.

Jam multegaj dokumentoj alvenis al ni, de ĉiuj landoj, pruvantaj, ke, tre ofte, la soldatoj en la tranĉeoj, kaj ankaŭ la kaptitoj kaj internigitoj, tute proramove estas lernintaj kaj praktikintaj la Esperantan lingvon.

La Usonanoj intencas konstrui (kaj nepre konstruoj) gigantan aerŝiparon, kiu baldaŭ elvidigos la stelitan flagon tra la tutan Mondon; kaj, post la milito, tiuj sennombraj Usonanaj aero-planoj traflugos la landojn, de unu ĉefurbo al alia, en la daŭro de kelkaj horoj. Tie, ankaŭ, sekve de la grandege diverseco de la lingvoj, Esperanto estos, por U. S. tute necesega ilo.

Se oni sincere kaj energie bonvolus, Esperanto povus esti dislernigita kaj praktike uzita inter ĉiuj kunkabalantaj nacioj en la daŭro de tri monatoj.

Se tia iniciativo iam sukcesus, konsekvence de la milito, ĝi, kompense, alportus netakseblan bonfaron kaj mil-

digon inter la sennombraj katastrofoj kaj ruinoj de la milito mem.

Cu la regantoj de U. S. estos sufice akrevidaj por kompreni la belan rezultaton atingotan, kaj ankaŭ sufice energiaj por altrudi al la Mondo tiun altvaloregan progreson?

ERNEST ARCHDEACON,
Vic-Prezidanto de la
Pariza Grupo.

local committees	15.75
Postage, 'phone calls, local committee	8.90
Excursion Committee	55.00
Music for Dance	8.50
Janitors' services at various halls	3.50
Operator of Lantern at Widener Library	3.00
	\$271.05

Balance turned over to
Treasury of E.A.N.A., \$ 99.20

STATEMENT OF ACCOUNT OF CONGRESS FUND

By Margaret A. Maisch, Sec'y-Treas.
of the Local Committee

RECEIPTS

Sold 101 Congress Tickets	\$303.00
Cash contributions to Expense Fund	32.00
Single Barço Admis- sions	7.50
Single Entertainment Admissions	2.50
Single Dance Admis- sions	1.75
Refund from Excur- sion Committee and Single Fares to Valley Forge	13.50
Church Collections	10.00
	\$370.25

EXPENSES

Expenses of Centra Oficejo, postage	\$20.00
	10.00
	12.50
	\$42.50
Expenses of Mr. H. W. Hetzell, — postage, 'phone calls, carfares	2.00
	2.65
	4.65
Badges	12.50
Rental of Halls	25.00
American Esperantist Co., printing:	
Circulars, \$5.00, \$8.00	13.00
Envelopes	6.00
Diservo	18.00
	37.00
Barço at Windsor Hotel	54.75
Printing for various	

Those who made cash contributions
to the Expense Fund:

Beutler, J. C., Detroit.
Hailman, Jas. D., Pittsburgh.
Lüders, Mrs. L. B., Philadelphia.
Morton, James F., New York.
Pedrick, Isaac H., Pasadena, Cal.
Roberts, Miss E. J., Niagara
Falls, Can.
Simonek, Dr. B. K., Chicago.
Yemans, Dr. H. W., Alcatraz Isl.,
Calif.

Those who subscribed to the Con-
gress Guarantee Fund:

Berger, Louis, Baltimore, Md.
Blish, John, Navy Yard, Boston,
Butler, Cora L., Port Richmond,
New York.
Carter, Richard, Brooklyn, N. Y.
Coigne, Armand B., New York.
Cottrell, F. G., Washington, D. C.
De Groff, Arthur L., Newark, N.J.
Gladhill, C. W., Stuart, Neb.
Harris, Herbert, Chicago.
Hetzell, H. W., Philadelphia.
Jungton, John, Fort Wayne, Ind.
Nichols, Ward, Philadelphia.
Palmquist, Charles A., Chisago
City, Minn.
Sigel, Tobias, Detroit, Mich.
Torbett, Dr. J. M., Marlin, Tex.

Councilor Meeting

After the close of the business ses-
sion on Saturday the Councilors met
and elected the following officers and
chairmen of committees:

President, Dr. H. W. Yemans.
Vice President, Dr. B. K. Simonek.
Secretary-Treas., Ernest F. Dow.
Executive Committee; H. W. Het-
zel, Chairman, Rev. J. L. Smiley,
Creston C. Coigne.

Chairmen of Committees:
 Examinations, Herbert M. Scott.
 Publications, Ernest F. Dow.
 Propaganda, Isabelle M. Horn.
 School, J. E. Fast.

Following is a list of the Councilors whose terms do not expire until the election of their successors by the various divisions:

New England, Ernest F. Dow.
 New York, Miss Cora L. Butler.
 Pennsylvania, H. W. Hetzel.
 Capitol, Rev. J. L. Smiley.
 Southern, A. S. Mellichamp.
 Ohio Valley, K. C. Kerr.
 Central, Dr. Tobias Sigel.
 Prairie, Chas. H. Briggs.
 South-West, Dr. J. W. Torbett.
 Rocky Mountain, Prof. James Underhill.
 Western, Wm. M. Chase.
 Canadian, Chester H. Crossman.

The Lithuanian newspapers "Darbininkas" of South Boston, Mass., and "Kova" of Philadelphia had interesting articles on the Congress, the latter publishing an excellent likeness of Dr. Zamenhof.

The daily papers of Philadelphia gave a fair amount of space to the Congress, their comments ranging from favorable to flippant, with the usual amount of good-natured ridicule, all of which was accepted in the spirit in which it was given.

Owing to the inability of Mr. Herbert Harris to longer serve as chairman of the Committee on Examinations, Mr. Herbert M. Scott has been appointed as his successor. All correspondence in regard to Examinations should in future be sent to Mr. Scott. His address is 1312 Purdy Ave., Moundsville, W. Va.

Miss Lucia Grace Julow of Connecticut has passed the Supera Examination.

PERSONAL MENTION

Rev. J. H. Fazel of Topeka, Kansas, writes us as follows:

"Mrs. Fazel and I spent the month of July in California. When we ar-

rived in San Francisco, we met a very pleasant surprise. On going to our hotel, the Ramona, which is headquarters for the Esperantists of the city, we found that they had arranged for a reception and banquet for us, which we greatly appreciated and enjoyed. Our beloved Dr. Yemans was toastmaster, and Miss Van Sloun general manager. Delightful acquaintances were formed, and now the tie that binds me to Esperanto reaches from the Atlantic to the Pacific!"

Dr. Elmer E. Haynes, of Madison, Kansas, Esp. Diplomato and Councilor for the S. W. district, has tendered his services to the Government for Medical Corps service.

Jules Meyer of Detroit has been selected by Uncle Sam as one of the new army; also Edward H. Becker of Dayton, Ky.

LA DEKA

En Filadelfio, la 25an de Julio, 1917, ĉe la Hotelo "Windsor" okazis multaj strangaj aferoj. Multaj nigrahaŭtaj servistoj kuris tien kaj reen, iliaj okuloj preskaŭ saltantaj el la kapoj, pro la subita alveno de stranga gento homa, parolanta strangan nekonatan lingvon, nomita Esperanto. Surstango sin trovis afišo kiu al la saguloj sciigis ke jen estas la ĉefloko de la Deka Kongreso de la Esperantistoj ne Norda Ameriko, kaj per ĉiu vagonaro alvenis novaj grupoj da tiuj strangaj estajoj, ĉiu portanta, krom valizo, verdan stelon en la butontruoj. Cie eksonis salutoj dum multaj kiuj ne renkontis dum kelkaj jaroj renovigis sian amikecon kaj diris la historion de sia vivo de la lasta renkonto. Vere, neniam okazis pli gaja amasiĝo de Esperantistoj ie en Esperantujo!

Post multahora vizitado ĉiu enlitigis por ripozi kaj pretigi sin por la grandaj aferoj venontaj morgaŭ, kaj baldaŭ eksonis tra la konstruajo la muĝado de bonaj honestaj Esperantaj ronkoj, sono ĝis nun neniam konata ĉe tiu loko.

Matene ĉiu leviĝis frue kaj pretigis sin por la tagaferoj. Unue la aferkunveno ĉe la "Chamber of Commerce" je la deka horo, pri kiu oni verkis protokolon angle por ke la redaktoro de la "Public Ledger," kiu bedaŭrinde ne estas Esperantisto, povu ĝin legi.

Post la aferkunveno oni tuj rapidis

al la hotelo aŭ al la diversaj lunĉejoj de la urbo—"La Café des Enfants," la "Automat"ejoj, kaj Laktovendejoj, kaj oni eĉ rimarkis unu malgajvizaĝan altan homon eliranta el trinkejo, kun fragmentoj de "freelunch" sandviĉo sur sia kolumo kaj višanta el la lipoj la ŝaŭmon de ia stranga fluido—eble batita kremo.

Post la diversaj mangoj oni reamasigis ĉe la Windsor Hotelo — kies servistoj ne plu forkuris de la stranga aspekto de la alvenintoj—jam "tusinte" kelkajn el ili, kaj trovinte ke ili almenaŭ estas homaj.

Kiam post multe da laboro la loka komitatanoj sukcesis ekirigi ĉiujn samtempe oni kondukis nin al granda truo en la tero kie ni devis malsupreniri laŭ nekalkuleblaj ŝuparoj por atingi strangan veturilon nomata "Levigita Vagonaro." Je kiu stranga pensmainero oni nomas vagonaron kiu rapidas tra truo en la tero "levigita vagonaro" estas afero kiu povas esti facile komprenata nur de Filadelfiano. Post kelkminuta veturado ni alvenis ĉe la "Independence Hall" kie troviĝas multaj interesajoj, inter ili la "Liberty Bell," kiu eksonigis la novajon de la naskiĝo de Usono. Post duonhora "kaŭcukkolumado" je la diversaj tie montritaj, klarigataj de tre ĝentila gvidisto, ni transpasis la belan kvadraton inter tiu konstruajo kaj la oficejo de la "Curtis Publishing Co." tra kiu ni pensis kuri dum kelkaj horoj, sed enirante en la antaŭ-ĉambrojn la belvestita Kerbero sciigis al ni ke antaŭ kelkaj semajnoj oni pro ia stranga kialo koncerne la Milito malpermisis ke iu persono krom la tieaj laborantoj eniru en la laborejojn. Kaj la Filadelfianoj mem tute ne sciis pri tio! Stranga afero! Vere la diroj pri la Filadelfianoj ŝajnas esti pravaj, kvankam antaŭe mi opiniis ke diri ke Filadelfiano estas malrapidemulo estas kalumnio.

Dume la suno okupiĝis pri sia kutila afero ĉe Esperanta Kongreso. Vere, mi kredas, ke se Usona Esperantista Kongreso okazus ĉe la Norda Poluso en Januaro, la neĝoj kaj glacio tuj fluidiĝus, kaj en la spaco de nur kelkaj horoj aperus la vegetaĵoj de la tropikoj, kaj la Eskimoj pereus pro la varmego. Spite tion ni vagadis tra la stratoj, rigardante multajn vidin-

dajojn, pri kiu mi ne povas skribi pro manko da spaco.

Ce la Betsy Ross Domo, la naskejo de la Usona standardo, ni trovis dek milojn da personoj en du ĉambroj ĉiu sep je naŭ futojn larĝa (la ĉambroj, ne la personoj). Tie ankaŭ estis manko da spaco, kaj unu grandkora viro proponis al mi ke ni iru al loko kiu restu nenomita por refrešigi nin, sekve pri la postaj vagadoj de nia anaro via "deponanto ne diras."

Reveninte al la Hotelo, ĉiu tuj purigis de si la polvon de tiuj historiaj lokoj, zorge sparante ĝin por porti al la hejmo, por pruvi al la hejmrestuloj ke li vere iris Filadelfion, ĉar nenie aliloke oni povas akiri tian grandan amason da polvo dum tia malgranda tempospaco.

Je la sesa horo vespere ĉiu rapidis al la mangocambro de la Windsor por la "Barcego." Mirindajo! La ĉambro precize pleniĝis, ĉiu havis sidlokon ĉe la tabloj, kaj ne restis eĉ unu seĝo neokupata. Jus kiam ni estis mangontaj, subite eksonis terura stanbruo en la strato antaŭ la hotelo. Ĉiu eksaltis terurite kaj kuris al la fenesstroj. Jen amaso da stano — kaj tiu opiniigis nin ke la stana tegmento de la hotelo jam falis en la straton, sed, rigardante pli zorge ni ekvidis ke inter la amaso troviĝis kelkaj radoj, tuboj, risortoj, k.t.p., kaj subite aperis el sub la afero kvin objektoj, kiuj tuj sin montris kiel kapojn de nia Detroitano, kiu, kvankam ili promesis ĉeesti, ne ankoraŭ vidiĝis. Tirante sin el sub la amaso ili elprenis el la poŝoj ŝraŭbturnilojn, tordilojn, ŝnurojn, k.t.p., kaj je lerteco kiu montris ke ili jam praktikis multe tiun arton ili komencis kunmeti la diversajn pecojn de la stranga amaso, kaj, jen, post nur kelkaj minutoj aperis aŭtomobileto de la famkonata "flivver" speco, en kiu ili atestis ke ili veturis la tutan vojon el Detroit. Pri tio mi havas mian propran opinion, sed mi tion ne diros ĉar mi volas restigi al mi ilian amikecon.

La kelneroj alportis pluajn seĝojn kaj kunpuisis la jamvenintajn por fari spacon por la novevenintoj, kaj la afero progresis.

Unue mi devas doni al vi neĉestantoj la menuon, por ke vi sciigu pri kio vi maltrafis, ne veninte al la Deka. Jen ĝi estas:

MENUO

Bonan Apetiton!

Barco (vera pola betsupo) (sen-brua)
Rostita Bovajo (laŭ la Deka)
Terpomoj Pistitaj (senostaj)
Pizoj (verdaj kiel la Stelo mem)
Salato Zamenhofa
Kremglaciajo Fratamurba
Kafo (nemortiga)
Kompreneble,—kaj por ke la Mēnuo ŝajnu pli longa
Pano (spite la vivprezaltecon)
Akvo (tre forta)
Nenio nun restas por fari krom la buštukuzo
Kaj aŭdi la parolantojn

S-ro Vogel konigis al ni la toastestreron S-ro Hetzel, kiu per siaj kutimaj feliĉesprima maniero kaj ĝentileco bonvenis la ĉeestantojn kaj deziris al ili bonan apetiton. Li ankaŭ klarigis al ni la signifon de la vorto "Barcēgo," sed bedaŭrinde jus tiam la kelnerino alportis al mi la barcon mem, kaj mi tuj tiel interesigis pri tio, ke mi tute forgesis aŭskulti kaj lerni el kiu ĝi estas farita, kaj mi ne povas sciigi tion al vi, kvankam mi povas certigi al vi ke ĝi estas tre bongusta. Se vi scivolemas lerni plu nepre skribu demandon al S-ro Hetzel kaj sendube li volonte klarigos por vi.

Dum kaj post la mangado la toastestro senkompare (por la aŭskultantoj) paroligis la jenajn personojn—se mi forgesas mencii iun, kulpigu la kuiriston, ke li faris tian bongustan mangajon!: S-rojn Dow, Morton, Keyes, Silbernik kaj Simonek, ĉiu el kiuj parolis laŭ sia propra maniero pri temo aŭ temoj, pli-malpli interesaj je la ĉeestantoj, ĝis la toastestro igit lin sidiĝi por ke alia trovu tempon por paroli, kaj la mangantoj kiuj ĝentile haltis la mangadon, povu fari tion por kiu ili venis.

Poste venis la fotografisto kiu ekbrilume fotografis nin, kaj laŭ la kutimo de tiaj estajoj, plenigis la ĉambrojn je malbonodora fumo. Tiu ceremonio finigis la Barcēgon, sed se vi opinias ke tiu komitato lasis nin enlitigi kaj ripozi post niaj teruraj laboroj trapasante la tutan urbon dum la posttagmezo vi tute eraras—tiu amuza komitato ne konas la vorton ripozo. Ili rapidigis nin al la Presser Konstruajo, kie oni prezantis du bo-

negajn teatraojn "Gis la Revido" kaj "Norma Venko," ambaŭ tre bone ludataj, kaj precipe interesa estis la unua, pro la fakto ke la aŭtoro mem estis unu el la aktoroj. Aflanke mi diru ke birdeto diris al mi ke li jam promesis verki alian egale bonan post ne longe.

Jen la Programo

GIS LA REVIDO

Aktoraro

F-ino Minna K. Herman, Germanujo	F-ino Edith Hawn
F-ino Edith White, Anglujo	F-ino Edith Collins
S-ro Nikolaj Koskiski, Rusujo	D-ro A. A. Jones
S-ro M. K. Head, Vendisto	D-ro Joseph H. Noble
John Gray, Hotelestro	S-ro Arnold Vogel
George, Knabo	Francis Knowlan

NORMA VENKO

Aktoraro

Percival Jones, Bankisto	S-ro J. Fred Knowlan
Euphemia Jones, fratino kaj dommastrino de Percy	F-ino Margaret A. Maisch
Renée D'Orival, Pariza Korespondanto de Effie	F-ino Marie Knowlan
Mary, Servistino	F-ino Helen Greenstein

La ludado tiel plaĉis al la aŭdantaro ke eĉ kato el unu el la oficejoj en la konstruajo, ekrigardinte en la pordon envenis kaj sidiĝis por aŭskulti la ludadon. Ne multaj teatraoj povas allogi katon, kaj tiu fakto nur montras la lertecon de la aktoroj. Eble Esperanto iom similas al katlingvo, kaj se oni povas tion pruvi li tuj sciigu la fakton al la redaktoro de le Public Ledger, kiu diras ke Esperanto havas nenian lingvan devenon.

Post tiu tre bona amuzajo ĉiu tre volis ripozi, kaj denove eksonis la ronkado de lacigitaj Esperantistoj. Ĉar ĉirkaŭ mia ĉambro troviĝis multaj aliaj okupitaj de Esperantistoj, kaj ĉar mi mem neniam ronkas mi ne bone dormis—sed mi eltrovis mirindan fakton—la Esperantistoj ronkas samlingve kiel homaj estajoj:

Vendredon matene ni denove laboris pri labora kunveno ĝis la tagmezo, kaj tuj kuris al la butikego "Wanamaker" por audi la orgenon ludi "La Espero." La orgeno estas tre granda kaj belsona, kaj la organisto certe montris grandan originalecon je sia ludado de nia amata himno.

Je la unua ni denove ekiris kaj cent da ni enpuſis nin en tramon kiu havis grandecon sufiĉan por almenaŭ kvindek. Kompreneble la tramvoja kompanio tute ne kredis ke spite de la Public Ledger ankoraŭ vivas cent Esperantistoj. Sed tio ne ĝenis nin, kaj post duonhora veturado ni alvenis ĉe granda bela parko, nomita "Willow Grove" (Salikarboreto), kie, post mi sukcesis forpuſi la grasulon kiu dum la tuta veturno staris kun sia piedego sur mia plej dorlotita kalo, mi kun la aliaj rapidis al la diversaj amuzejoj, kaj dum kelkaj horoj eksonis la gaja konata Esperanta ridado, kaj eĉ ridacoj, kiam ia speciale terura sperto histerigis unu el nia anaro. Tro frue venis la tempo por reveno, kaj post kelkminuta freneza serĉado por perditaj junuloj kiun oni fine trovis kie oni ĉiam trovas junulon—ĉe la plej danĝera loko en la parko—ĉiuj suprenrampis sur alian tramon, tiu ĉi foje sufiĉe granda por ke ĉiu trovu sidlokon, kaj rapide la elektra fluidaĵo, reportis nin al la urbo.

Post alia mangado, oni vestis sin per siaj plej belaj vestaĵoj kaj rapidis al la stacidomo por iri al la "Wynnefield Country Club"—mi devas diri ke la plejmulto tion faris, sed kelkaj malrapidemuloj venis pli malfrue, iuj per tramoj, aliaj per aŭtomobiloj, kaj ankoraŭ aliaj per vagonaro kiu alvenigis ilin preskaŭ post la dancado finigis.

Tie oni pasigis la vesperon per dancado, kvankam pro la ankoraŭ varmega vetero multaj preferis danci nur per la "flankpaſo," kaj imitis la orientulon kiu tiel multe amis la dancarton ke li ĉiam dungis dancistojn por danci por ke li mem ne elspezu la necesan energion. En la "malgrandaj horoj" oni kaptis vagonaron kiu reportis nin al la urbo, kaj tiun fojon mi estis tiom lacigita ke eĉ Esperantaj ronkoj ne povis maldormigi min.

Sabaton, post la lasta aferkunveno ni ekmanĝis kaj ankoraŭ unufoje rapidis al stacidomo (preskaŭ mi kredas

ke Filadelfio entenas nenion krom stacidomoj) kaj per "speciala vagono" veturnis al "Valley Forge" (Vala Forĝejo) tre fama loko je Usona historio, ĉar tie pasigis vintron Generalo George Washington kaj lia soldataro dum la Amerika revolucio, kaj tre belega loko, pri kiu mi povus verki tutan libron se tiu mallaborema sentaŭgulo kiu pretendas redakti tiun ĉi jurnalon kaj kiu postulis ke mi verku tiun ĉi historieton ne malpermesus, dirante ke "Mankas Spaco." Malgraŭ tio mi insistas diri ke tie troviĝas la plej alta monteto en la mondo, ĉar mi grimpis ĝis la supro, kaj de tie suprenrampis altan turon de kies supro oni preskaŭ povas vidi la batalojn en Flandrujo. Kelkaj el nia anaro ne kuraĝis suprengrimpi surpiede kaj aĉetis aŭtomobilojn por la veturno, sed alveninte ĉe la supro ili eltrovis ke ili devas redoni la aŭtomobilojn al la direktistoj, ĉar tia estas la stranga kultimo de tiu loko.

Post reveno al Filadelfio iu ekrimarkis ke la Detroitanoj malaperis, kaj enketo sciigis al ni la fakton ke ne eĉ unu el ili iam vidis la maron kaj ke ili "Fordiris" al "Atlantic City" por bani en la maro, kaj eltrovi por si mem ĉu estas vere ke la akvo enhavas salon, kiun strangan aferon oni jam certigis al ili, sed kiun ili ne tute kredis. Unu el ili certigis al mi post lia reveno ke estas tute prave, ĉar li dum la banado englutis kelkajn galoniojn da ĝi. Eble vi rimarkis en la tiamaj tag-jurnaloj artikolojn pri la mirinde granda marforfluo de tiu tago, la kaŭzon de kiu neniu komprenis, kaj nun la kialo estas konata al Esperantistoj, sed ne al ordinara homoj. La sama persono—lia nomo restu nepresita—diris al mi ke la tinlizzieularo intencis dormi survoje en grenkampo, sed tiu sin trovis en "New Jersey" kaj tuj la "Jersej-aj Kuloj" okupigis je siaj kultimaj diablajoj kaj la 4duloj devis rapide forkuri por eviti esti formanĝataj.

Vespere okazis propaganda kunveno ĉe la "Widener Library" ĉe kiu tiu konata Esperanta bonegulo S-ro Hailman faris lumbildilustritan paroladon por la eksteruloj. Pro miaj grandaj penadoj dum la posttagmezo miaj piedetoj tiel piedegiĝis ke mi ne povis ensovi ilin en la ŝojojn, kaj ĉar oni sciigis al mi ke nudpieduloj ne tie ricevos bonvenon, mi devis forresti, sed ĉeestinto certigis al mi ke S-ro Hailman

faris tre bonan paroladon kaj multe interesigis la ne-Esperantistojn kiuj kuraĝis veni. Ni esperu ke pro tio la Filadelfia Societo multe kreskiĝos dum la venonta jaro.

Dimancon matene okazis la Diservo ĉe la Preĝejo de St. Luke kaj la Epifanio. Pastro Smiley faris tre bonan kaj interesan predikon kiun mi sube enpresigas, kaj bonega Esperantista horo bele kantis la himnojn. F-ino Najove Majodeh, soloisto, tre belsone kantis la dudek-trian psalmon.

Oni devas speciale noti la sindemon de la estroj de la preĝejo, kiuj senpage donacis la privilegion uzi la preĝejon por la diservo, kaj ankaŭ rifuzis akcepti la monkolekton, dirante ka la Kongreso akceptu ĝin kiel donacon.

Jen la prediko de Pastro Smiley:

Kiel ajn multaj estas la promesoj de Dio, en Jesuo estas la Jes.

II Kor. 1:20.

Kiam la mondo estas dissirata per milito, kaj kiam ĉiuj homaj aferoj ŝajnas esti en senespera fluo, homaro ĉirkaŭrigardas maltrankvile por ia forta rifuĝejo—ia neskuebla rokfundamento, kiun nenia ventego povas disbati aŭ detru.

Je niaj personaj vivoj, ankaŭ, ni estas iam ventjetitaj, per ĉagrenego, per kruelaj malkontentoj, aŭ per la rikoltilo de Morto inter niaj amatoj, kaj ni estas tentataj malesperi.

Kia beno, tiam, aŭdi vocon tra la mallumo, dirante trans la maltrankvilaj akvoj: "Kuraĝu, estas Mi, ne timu." Kiu piediras triumfe sur la maro, kaj premas ĝin malsupren; Kiu ordonas al la koleraj ondoj: "Silentu, kvietigu"; Kiu etendas sian manon fortan kaj kaptas nian tremantan. Tiu suprenlevas nin el la maro kaj kondukas nin en la bonstatan havenon.

Tiu ĉi estas Li pri Kiu la Apostolo Paŭlo skribas: "La promesoj de Dio en Jesuo estas la Jes."

Estas rimarkinde ke la nomo 'Jesuo' kaj la Esperanta certigo 'Jes' estas preskaŭ la sama vorto. Neniu alia lingvo, mi opinias, havas tian signifan koïcidon. Donante estas al Esperanto, kiun ni estimas la kremo kaj la klimakso de ĉiuj lingvoj, por elmontri tiun ĉi sugestian kaj belan identecon. "En Jesuo estas la Jes."

Tia certigo estas komfortega al ĉiuj fidelaj homoj. Homaro ĉiam estas atendantaj oran epokon. La promesoj de Dio estas sonintaj malsupren tra la generacioj, deklarante ke la homaro triumfos eventuale per amo kaj frateco. Al Adamo, Noa, Abraham, Moseo, Isajao, la promeso pri vera venko estis certigata. Fine, tiu promeso efektiviĝis en la plej bona maniero, en vivanta perfekta persono—Jesuo Nazareta, la persona 'Jes' de Dio. Ĉiuj el la promesoj pri vivo kaj libereco, lumo kaj amo, estas plenumitaj, plenumataj kaj plenumotaj per Li.

La preĝanto, genufleksante, kun dolorata koro, povas demandi: "Sinjoro, ĉu ĉio kunlaboras al bono por tiuj kiuj amas Dion?" kaj la responde el la ĉielo estas "Jes—en Jesuo."

Persono, en la mallumo de ĉagrenego, ekkrias; "Cu la sunbrilo de paco kaj amo iam revenos al mia animo?" "Jes," estas la afabla rediro de la Eternulo.

"Cu mi povas venki malbelan kutilon, aŭ persisteman pekadon, aŭ malespereman spiriton?" "Jes, en Jesuo ĉio estas ebla."

"Ree, ĉu la mondo iam vidos ĉiaman pacon?" "Jes, en Jesuo la semo de Abraham ĉiuj nacioj estos benataj; la tempo alvenas kiam ĉiu homosidos sub sia propra vinberujo kaj figarbo, kaj neniu timigos ilin."

Tial, kia ajn estas la sufero nun, ĝi estas la naskdoloroj de nova epoko, de nova raso. Preskaŭ ĉiuj el la grandaj bonfarantoj de la mondo estas suferintaj pro siaj principoj kaj precipi—la ĉefa el ĉiuj, la ĉefa de miriadoj, la Mesio—Jesuo. Li prorigis al si ĉajn homarajn suferojn sur la kruco de Golgota.

Inter nuntempaj suferantoj, ni rememorigas, riverence, nian amatan Majstron—Doktoro Zamenhof.

Li forpasiĝis subite, en la spiritan vivon, je la dekkvara de Aprilo. Lia morto, kiel vi scias, okazis ĉe Varsvio, Polujo. La teruraj kaj kortušantaj spertoj en la milito ĉirkaŭ lia hejmo sendube rapidigis al li la morton.

Ce la entombigo, unu el liaj proksimaj kunlaborantoj, publicisto Leo Belmont, faris longan paroladon je la honoro de D-ro Zamenhof. "En tiun ĉi tombon," li diris, "oni deponas la mortintajn restojn de la granda ho-

mo, sed vivanta estas lia animo, kun ni ĝi ĉiam restos, ĉar senmorta estas lia verko. Inter la multaj kvalitoj de la mortinto, la plej granda estis la modesteco tiel en la privata vivo kiel dum la naŭ internaciaj kongresoj, ĉe kiuj oni aranĝis por li kvazaŭ regan akcepton. Ĉie kaj ĉiam li restadis frankvila kaj modesta laboranto, kaj

ankam tra la tuta mondo li estis konata, li ŝajnis ignori sian gloron. Lia verko, ŝatita de multaj lingvaj eminentuloj, ne estas ankoraŭ sufice komprenata en Polujo, sed proksimigas la momento, kiam Varsovio kaj la mondo komprenos la valoron kaj gravecon de la verko de D-ro Zamenhof por la homaro. Tio estos, kiam ĉe la proksima Kongreso Varsovio vidos, ke el ĉiuj teranguloj alkuras la Esperantistoj por deponi sur la tombon de D-ro Zamenhof kortuŝajn kaj dankajn rememorajojn."

Ni aldiru, la spirito de Jesuo elmontriĝis, ni opinias, en Zamenhof. Sekvu ni tiun saman kuraĝon, tiun modestecon, tiun nelacigeblan fervoron.

Ni, do, en Ameriko havas grandan privilegion kaj devon. La morto de kara D-ro Zamenhof devas inciti nin ĉiujn al eĉ pli grandaj agadoj. Ni montru al la malnova mondo kaj precipe lia dolorfrapita patrujo, jes—lia senigata vidvino Sinjorino Zamenhof, ke liaj noblaj penadoj ne-niam mortos; ke kvankam liaj mortintaj restoj estas en la tombo, la inspiro de lia belega vivo restas kaj restos al ĉiuj generacioj. Lia fido estis granda kaj per ĝi, "li, mortinte, ankoraŭ parolas."

Ni parolu, tial, en ehoj de lia voĉo, por la propagandado ĉien de nia estimata lingvo kaj afero. Precipe por antaŭenpuŝi ĉajn klopodadojn por meti Esperanton en la lernejojn, la kolegiojn kaj la universitatojn.

Tiel, la internacia lingvo plifacile enkondukiĝos en la komercon, la scienco, la vojaĝadon, ĉajn kunvenojn kaj kongresojn internaciajn, kaj ĉajn tutmondajn entreprenojn kiel 'Ruĝa Kruco.'

Ni devas havi la spiriton kaj vivecon de la bravaj pioniroj, subigante malfacilajojn kaj antaŭjuĝojn, kaj puŝante antaŭen al la celo de la plej-supra civilizacio.

Tiu ĉi afero ja apartenas al Dio;

ĝi estas, ni opinias, parto de la evangelio de Jesuo; en Li estas certigo, en Jesuo estas Jes. Ni antaŭeniru venkantaj kaj por venki.

Je la 1.30a, ptm. ni ankoraŭ unufoje ekiris trame kaj rapidis al "Fairmount Park," fama vizitindajo en la antaŭurboj kie okazis la Ekspozicio en la jaro 1876. Ankoraŭ restas kelkaj el la konstruajoj kiujn oni uzis por tiu ekspozicio, unu el kiuj nun estas tre bela kaj interesa muzeo de strangajoj el ĉiuj partoj de la mondo. Bedaŭrinde ni povis pasigi nur dounhoron por rigardi, kiam oni bezonus duonjaron, kaj sekve niaj impresoj pri la loko estas iom konfuzitaj, sed mi esperas iam denove iri Filadelfion kaj, evitinte tiun ageman amuzkomitatton, iri al tiu muzeo kaj resti dum longa tempo sen audi komitatanon kriegi "Venu, venu, jam estas tempo foriri."

Kiel ĉiam ĉe tia kunveno, troviĝis aro da amatoraj fotografistoj, kaj almenaŭ unufoje dum ĉiu kvinminuta periodo unu el tiu stranga gento postulis ke ĉiu staru senmove por esti fotografita. Se al Filadelfio mankos sufice da sunlumo dum la venonta jaro, oni kulpigu ilin, ĉar ili eluzis tiom da ĝi por fari fotografojn.

Post dumejla marŝado inter fontoj, kreskajoj, aleoj ktp., ni alvenis al tramstacidomo kie ni baldaŭ sidiĝis en tramo kiu portis nin tra la belaj vidaĵoj de la parko—naŭ mejlojn ni veturis tra la plej belaj lokoj kiujn oni povas imagi. Oni improvizis Esperantan horon, kies Esperantajn kan-tojn neniu ĝin audiinte povos baldaŭ forgesi.

Sur la oficiala programo sin trovis "Dimancon vespere, adiaŭaj kunvenetoj ĉe la stacidomoj," sed preskaŭ ĉiu rifuzis hejmeniri tiel frue. Ĉu tiu fakto devenas de la amo kiun ĉiu sentis por Filadelfio, kaj pro kiu ili malſatis forlasi ĝin, aŭ de la laciĝo pro la sen-ĉesaj iradoj kiujn tiu agema amuzkomitato trudis al ĉiu, mi ne scias. Certe estas, ke krom kelkaj kies laboro postulis ilian tujan foriron, ĉiu restis ĝis la sekvanta mateno, kiam, kiel aliaj, mi mem foriris vagonare al mia hejmo en la okcidenta ŝtato—ne, mi ne kuraĝas nomi ĝin, pro timo ke iu insultita homo divenu mian nomon kaj eble venu al mia hejmo por mortpafmin. La redaktoro sola scias kiu mi

estas, kaj li ne kuraĝos malkaŝi mian nomon ĉar—mi ne diros kial, sed dum mi restis en la Fratamurbo mi uzis la okulojn. Sufiĉe dirite!

Mensogulo.

WILL YOU WRITE A LETTER FOR ESPERANTO?

In the Philadelphia Public Ledger of Sept. 10, 1917 the following editorial appeared:

Save Them From Esperanto!

"Inevitably the cranks rush in where the sensible hesitate to tread. So we have the grotesque spectacle of the Esperantists, who are linguistically dead and buried and do not know it, taking advantage of the discussion of the need that our men in arms should know foreign languages to suggest that they shall learn Esperanto. Heaven forfend! In times of peace, when the dilettanti who have that kind of brain which leads to the invention of a new language having no literary or national parentage nor hope of fertility in the production of works of art, it is perhaps all very well for those who feel the call to fool away their time Esperanting. There are worse employments and more foolish ones. But in these tense times, when all our educational and other facilities are to be speeded up, to rake up the dry bones of Esperanto on the way to the limbo of Volapuk is an insult to those who speak English, fortunately a world language of some importance, and a worse insult to the French, proverbially indifferent to experiments in other tongues than their own. No; let the boys learn French at the fount at the front. And until they do, any kind of sign language for daily needs will do, rather than to maunder Esperanto or any other mongrel gibberish that masquerades as an international language."

Will you write a nice polite letter to the editor of the Ledger, showing him from your point of view in just what points he is mistaken, and how, and why?

A few thousand such letters descending upon this misguided editor may cause him to think twice before he indulges in any more such "rantings" as the above.

That the editorial referred to was written on account of lack of information on the subject, rather than from a deliberate attempt to belittle the Esperanto movement, is shown by the publication of the following reply—which was sent to the editor among several others,—in the issue of Aug. 18. Its publication shows a fair-minded attitude which could well be imitated by some other papers which have published similar editorials and positively refused us any space for a reply. However, write him just the same.—He says "They'll convert us yet" — let's all pull together and DO IT.

THEY'LL CONVERT US YET

Moving Appeal in Behalf of Esperanto from a Reformed Scoffer

To the Editor of Public Ledger:

Sir—As an old New Yorker, who, during my recent visit to your city to attend the tenth congress of the Esperanto Association of North America became so enamored of your live paper as to welcome heartily its entry in New York, I beg leave to reply to the disparaging remarks about Esperanto which appeared in the Public Ledger of late.

Rest assured, sir, that I shall do so in a friendly spirit, for it must be admitted that, *a priori*, your remarks are absolutely logical. Besides, how could I possibly act otherwise, well remembering how much more expressive my remarks were when the study of Esperanto was first broached to me by an old friend of mine?

So you will readily understand why your remarks, strange as they must have sounded to me, have in no wise aroused my anger, but rather a reproach to Esperantists themselves for having been so remiss in their duties as to make such remarks possible in such an enlightened paper as the Public Ledger. You have not sinned—you were sinned against! Had we Esperantists done half our duty a paper like the Public Ledger would gladly have done its bit to arouse the American people not to lag behind the progressive countries of Europe.

When I see what great use Germany is making of Esperanto and how little use we are making of it I am tempted to say to the American

business man: "Go to the ant, thou sluggard; consider her ways, and be wise." For, shortly after the war, when she found herself cut off from the world and determined to give to the neutral countries her version of how the war was proceeding, as well as to give to the world the facts preceding the war, which should make the world believe that she really tried to avoid the war, and that it was the Czar, or Earl Grey, who forced the war upon her, she issued her White Paper, with modern improvements, in Esperanto, and sent it out broadcast to all the neutral countries, by using the services of the ready-made Universal Esperanto Association, for whose services, the services of about 1500 delegates, scattered all over the globe, she pays the munificent sum of two marks a year! For this is the price of the Year-book, containing all the addresses of the delegates, entered alphabetically according to the names of the localities, so that Pekin and Petrograd are about six inches apart.

As soon as I got the first batch of the war bulletins in Esperanto, which bulletins are issued under the auspices of the German General Staff, I sent some of them to the French embassy in Washington, for which I was heartily thanked, and was given a hint that they would like to get it regularly, which request I cheerfully fulfilled. However, in a short time I had the satisfaction of receiving a much nicer and larger assortment of war news in Esperanto. This time they came from La Belle France. And these are being continued until the present day, while the English blockade stopped the German series about two years ago. Of course, the other neutrals in Europe are still getting them. I think that the grotesqueness of the spectacle is by this time waning somewhat.

I am willing to send an Esperanto "key" to any applicant on receipt of a two-cent stamp.

JOSEPH SILBERNIK,
New York Delegate of the Universal
Esperanto Association.
New York, September 13, 1917.

TO DEVELOP THE INTERNATIONAL MIND

An International Creed of Patriotism and Good Will for the Children of All Nations

As many of your readers know, the City of Baltimore has offered a prize for the best Patriotic Creed for the Children of the Nation. Such a Creed will be of the greatest value in helping to make us one people at heart.

Two years ago I printed the following Creed and spread it broadcast throughout the country. Thousands of children in this section have learned it.

"I believe in the God of all nations who ever ruleth all things for His own great purposes. I believe in my country, America, born in the love of liberty and purified in the fires of maintaining it. I believe in her destiny as the great exemplar of freedom; in her honesty of purpose; in her high ideals for the best service of all humanity; a service of which I will be a part and which I will do my best to keep pure.

"I owe allegiance and honor to her flag and constitution before any other earthly interest, and conceive it to be my highest duty to so live day by day a clean and upright life that later on I may be worthy of American citizenship."

At that time it was my thought that every nation should have its own Patriotic Creed and that each should include a phrase of Peace and Good Will to the children of other nations, believing that its effect upon the rising generation and the present one would be very helpful in international relations.

The phrase follows:

"I believe that the Children of all nations should have the freedom which I enjoy and I salute them in peace and good will."

I shall be glad to send my leaflet to anyone interested for a 2 cent stamp to pay postage.

J. W. Hamilton,
593 Laurel Ave.,
St. Paul, Minn.

FOR SALE:—160 Acres of good land in central British Columbia.
Inquire of L. R. L. Brown, Cummings, Alta., Canada.

THE ADVANCE SHEET

A Quarterly, published and edited by
Julia Goldzier, 26 E. 45th St., Bayonne,
N. J., U. S. A.

Price 50 cts. a year; \$1.00 for 3 years.

In the interest of Religious and Political
Advancement, Orthographical Reform and

ESPERANTO SHORT-WRITING

La gazeto enhavas gravan departa-
menton pri la Esperanta Mallong-Skri-
bo. Nova serio komenciĝos en la So-
mera Eldono. Iu povas ekldeni Esper-
anton kaj ankaŭ la Mallong-Skribon
per tiu Eldono; kaj iu povas daŭrigi kaj
pli bone lerni tiujn ĉi du temojn se oni
jam komencis la studadon.

Demandu specimenan ekzempleron.

SHEET MUSIC

IN

ENGLISH & ESPERANTO

WITH KEY TO ESPERANTO

Evening and Morning
Torn From Each Other
Save the Boys
Peace Between Nations
The Home Place
The Santa Claus Ship
A Cruel War
America's Prayer for Peace
Too Precious To Lose
Lay Down Your Arms, Ye Nations
No Flowers For Me When I'm Gone
Save United States From Rum
United States of Europe
If 'Twas Your Boy or Mine
Two Songs in One   Each 15c postpaid

A. E. BEATTY, Cardington, O.

Extra Copies of This Number

We have printed a few
hundred extra copies
of this number, which
may be had while they
last, at 5 cents each, in
lots of five or more.

AMERICAN
ESPERANTIST CO.

West Newton, Mass.

Do Business by Mail

Start with accurate lists of names we furnish—
build solidly. Choose from the following or any
others desired.

Apron Mfrs.
Cheese Box Mfrs.
Shoe Retailers
Tin Can Mfrs.
Druggists
Auto Owners

Wealthy Men
Ice Mfrs.
Doctors
Axe Grease Mfr.
Railroad Employees
Contractors

Our complete book of mailing statistics
on 7000 classes of prospective customers free.

Ross-Gould, 814 Olive Street, St. Louis.

ROSS-GOULD
Mailing
Lists St. Louis

La Emerson-a “Grand”

Stilo B—Kvin futojn, ok colojn

Je grandeco, la perfekte simetria “Grand” por
la apartamento aŭ ordinara muzik-ĉambro.
Pri tono kaj kvalito, elmontranta la amplekson
kaj sonorecon de “Concert Grand.”

Vendistoj en ĉefaj urboj kaj urbetoj

Petu Katalogon

EMERSON PIANO COMPANY
Boston, Mass.

(Fondita 1849)